

TELEGRAFUL ROMÂNUL

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei, pe afară la z. r. poste cu bani dată prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul pnenumeratiunii pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru

Nr. 37.

ANULU XXIII.

Săbiiu în 11/23 Maiu 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiiu 10 Maiu.

Sesiunea și cu densă a periodulu de trei ani alu dietei Ungariei se termina, adică s'au mîne, și miscarea generală a alegerilor pentru dietă viitoră va urmări și va cutria tîenuturile dela Pojonu până la Brăsovu.

Facendu o reprivere cătu se pôte de generale asupra sesiunilor din periodulu trecut, pentru noi români, trebuie să marturisim, gasim de totu putienu ce ni aru pută dă baremu o mangaiere. O mica, inse prêneinsemnata concessiune, deca i potemu dice asiă, aru fi de inregistratu cu ocașiunea votării legii notariali, carea prin aplicarea legii se pôte face ilusoria, este totu castigulu, și mai multu nimic'a. Legea inse care ne atinge mai de aproape și pre noi, legea cea nouă electorală, ni-a rapitu o multime de alegatori, ni-a redus și mai multu în exercitiulu drepturilor politice, de cum eramu redusi mainainte.

Va să dica, torentulu politicu, carele se revêrsa asupra noastră, ne tiermuresce puterile cetatiene totu mai multu, asiă încatu numai cu mare ingrigire putemu să cautăm spre viitoriu și spre fructele ce ni le va aduce viitorulu.

Ingrigirea inse nu pôte decatu să crêscă, cîndu vedemu, că puterile noastre interne cu cătu au crescutu dificultățile, cu atît'a s'au aretatu mai aplecate spre amurtire; ingrigirea inse trebuie să crêscă cîndu vedemu că inclinarea spre a nu face nimic'a spre a intempina reulu se radica la culmea cea mai înaltă, la absoluta passivitate.

Ce va avé să astepte poporulu asupritu cîndu tota puterea lui se va dă la o parte și cu privire indiferentă va lasă să se intemple ce se va intemplă. De siguru, că nimic'a alta, de cătu să se veda redus ierăsi la posetiunea, asupra cărei strigă poporulu român la 1848, că tôte se intempla de noi fără de noi.

Sic non itur ad astra trebuie să dicemu și acum precum amu disu de atâtea ori de diece ani încôce. În tota lumea, în tôte impregiurările omenesci dificultățile, cari se înaltă înaintea ômenilor spre ai impede în progresulu lor se intempina cu încordări, cu ostenele și chiaru cu sacrificie; nici odata inse cu ocolirea acestor'a și cu nepasarea cea mai absoluta.

Decă erau românii mai prevedietori, atunci directiunea data de deputatii nostri din dietă clusiana dela 1865, în casulu celu mai reu, ferea pre poporulu nostru de a nu cadé victima de alegeri pentru deputati de alta natiunalitate, cari să se mandrêscă cu voturile românilor chiaru în cestiuni, la cari românii nu voru consimți nici odata. Decă românii erau mai prevedietori, cu alesii lor, cătu de putieni la numeru, de pre terenulu celu mai necontestabilu, puteau celu putienu protestă înaintea patriei și a lunei în contră mesurilor, cari li s'aru fi parutu nedreptatitorie și asupritorie ori din care parte aru fi venit nedreptatirea și asuprirea. Inse pentru ce să nu presupunemu și casuri mai bune? pentru ce să nu admitemu, că formandu-se în sinulu parlamentulu o opozițiune de natiunalități aru fi impusu într'atât'a încatu majoritatea dietei să se veda necesitata a face îns'asi unele concessiuni,

deca nu de buna voia, de sil'a morale a opiniunii publice?

Trebuie să ne tragemu bine sém'a, că să nu hazardăm cu sôrtea unui poporu asiă de numerosu și a unui poporu, care merita o sôrte mai buna. Trebuie să nu ne rapimu de impresiunile sentimentale, provocate de temeri și de nesuccese; pentru că se pôte intemplă că generatiunile viitorie, cari voru geme sub greutatea adusa de noi, să cugete mai fără de sentimentu și atunci să blasteme generatiunea de acum.

Noi asiă dara cîndu amu recomandatu participarea la actiunile politice pre terenulu datu, nu o amu facutu decatu în interesulu poporulu nostru, carele vedemu că pre calea ceealalta, urmata de diece ani încôce, n'a produsu alta decatu fructele cele mai amare.

Astadi ne vedemu înaintea unui periodu nou de viață politica. Vomu sci apretii pusetiunea în care ne aflăm și vomu află remediile cele adeverate? Noi pentru tôte eventualități posibile nu scimu și nu putemu recomandă altu ce va decatu a avé în vedere principiile statorite de poporulu romanu pre campulu libertății la 1848 și aperiarea lor pre terenurile legali date. Principiile acele inse nu trebuiesc schimosite, ci sustienute în puritatea lor, căci pîna cîndu vomu urmări asiă nu putemu veni cu nimenea în conflictu decatu numai în conflictu de pareri pentru aplicarea lor.

Conferința natiunale convocata de clubulu din Clusiu se tiene astadi în sală dela „Imperatulu romanilor.“ Mai pre largu în nrulu venitoriu.

Partid'a lui Sennyey.

În comitatulu Zemlinu se va constitui o „partida a independentilor“ s'au a lui Sennyey cu următoarea programă:

I. Tienemu stensu la tratatulu reciprocu, încheiatu între Ungari'a și Austri'a, sancționatu prin legea dela 1867 (art. 12), care e celu mai corespundietoriu pentru monarchia.

II. Tienemu stensu la sistemulu guvernamentulu parlamentariu, cu tôte acestea trebuie să se facă în interesulu acestui sistemu o reforma a parlamentulu, trebuie să se reducă numerulu ablegatilor, să se prolungêscă durată mandatulu (dela 3) la 5 ani, să se reguleze remunerarea deputatilor și să se reconstrueze cas'a magnatilor asiă, că în trens'a să fie reprezentate pre lînga elementele cu dreptulu istoricu și interesele culturale mai înalte și ale economiei natiunale.

III. Trebuie regulate fincienele și tîenute într'o stare regulata printr'o politica administrativa buna, care tiene contu de puterile țierei.

IV. Dreptu aceea noi ceremu simplificarea administratiunii în tôte ramurile sele, sistarea mecanismulu birocraticu și complicatu și largirea cerculu de competință a dregatorilor sengurateci sub o responsabilitate personală mai aspră, o grupare mai buna a agendelor de resortu și în conformitate cu acêst'a o reducițiune a numerulu resortelor ministeriali.

V. Noi dorimu o reformare a jurisdicțiunilor; oficialii să se aducă într'o legatura mai intimă cu potestatea centrală; pentru acêst'a inse să

se largêscă sfer'a de activitate a jurisdicțiunilor; o impartire teritoriale mai buna înca este oportuna.

VI. Noi dorimu o lege comunale mai buna.

VII. Justiti'a trebuie să se reformeze radicalu: prin ameliorarea procedurii civile, simplificarea instanțelor, introducerea institutiunii jurilor de pace, înmultirea judecatoriilor cercuali, asiă încatu și omulu seracu să si afle dreptulu seu, creandu-se codice bune pentru tôte ramurile jurisdicțiunii.

VIII. Capabilitatea de arme a monarchiei trebuie să se sustiena neconditiunatu. Noi respectăm armat'a comună, în care fiii țierei nostre și implinesc datori'a lor de aperiare, și voimu să o tîenemu tare. Și institutiunea natiunale a aperiatorilor țierei (honvedilor) voimu să o sustienemu. Dara spesele devenite aproape nesupportabile se potu micșorâ fără de a se pagubi esentialminte capabilitatea de aperiare, deca se va execută depîn institutiunea divisiunilor teritoriale și deca se va aduce în legatura mai stensă cu acêst'a honvedimea.

IX. Ceremu reducițiunea erogatorulu statulu pîna la estrema și posibil'a margine și mesuri legali întru promovarea contribuabilității cetățienilor, a agriculturii comerțulu și industriei.

X. Ceremu o reforma sistematică a contribuțiunii și mesuri pentru ameliorarea relațiunilor de creditu și pentru delaturarea usurii și destructive.

XI. Voimu egalitate și frățietate în respectu natiunale și confesiunale, de aceea noi respectăm și voimu să se respecte tôte drepturile legale și esistențe și privim tôte disputatiunile teoretice ce s'au discorda, de stricaciöse. Numai unu momentu trebuie să fie aici decisiv: integritatea teritoriulu, precum și a autorității statulu.

XII. Pre temeiulu acestor puncte ne împreunăm în comitate și vrem să desvoltăm și pre terenulu vietii comitatense o activitate constitutiunale roditoră, care promovêscă binele comunu.

Pre bas'a acestor 12 puncte, estrase din cuventarea memorabilă a lui Sennyey, se va constitui la 25 Maiu n. în loculu principalu alu comitatulu Templinu, în Sátoralja Ujehely, „partid'a independentă“, s'au mai bine dicendu „partid'a lui Sennyey“.

Conferința regnicolară a partidei din 1848.

Luni dupa Rosalie nemit. s'a tîenut în localulu clubulu centralu alu opozițiunii o conferință, la care au participatu la 85 membri, dintre reprezentanti au fostu: Ant. Baldaci, Alex. Csanády, D. Irányi, T. Matkovich, I. Rátonyi, Val. Solymossy, Ferd. Szederkényi, St. Majoros și din partid'a independentiei numai I. Duka.

D. Irányi, conducatoriulu acestei partide radicale, deschise conferința cu o cuventare lungă, în care espuse, că scopulu intrunirii e a se consultă asupra positiunii ce trebuie să ia partid'a fatia de alegerile dietali ce ne astêptă. Cum că n'au luat mai multi parte la conferință, acêst'a se esplică de o parte prin scumpetea tempului, de alta parte prin impregiurarea, că totu în acestu tempu s'au conchiamatu în multe cercuri electo-

rali de către partid'a independentiei sedinție pentru consultare asupra tîenutei.

Proclamându-se Irányi de presedinte, iera Kühnel de notariu, acestu din urma cetă 5 puncte, cari aveau să fie bas'a discutiunii. Punctulu 1: sustienerea programulu partidei dela 21 Ianuariu 1872, se primesc după o scurta desbatere, de asemenea se acceptă și punctulu 2, care propune, că partid'a să se fusioneze sub numirea „opozițiunea de statu“ cu celelalte fractiuni din stîng'a estrema. La punctu 3, după care fractiunile opozițiunii de statu au să conlucre la alegeri asiă, că fractiunea ce se afla într'unu cercu electoralu în minoritate să dea voturile sele fractiunii ce are majoritatea, pune Ios Szalay întrebarea, că ce positiune să ia opozițiunea de statu fatia de partid'a conservativă a lui Sennyey, de către carea a fostu provocata într'unu cercu electoralu la o purcedere comună.

Al. Csanády voiesce, că între tôte impregiurările să se respinga conclucrarea cu ori-ce partidă, care sta pre bas'a afacerilor comune (aplausu sgomotosu), și Dion. Szitár doresce, că partid'a liberală să se numêscă totu deun'a numai partid'a guvernamentale. La propunerea lui Kühnel se primesc punctu 3 cu modificarea, că în locu de „fatia de partidele ce stau pre bas'a afacerilor comune“ să se dica: „fatia de opozițiunea dreptei și de partid'a guvernamentale ce se numescă „partid'a liberală.“

Punctu 4 care dice: Cătu de micu aru și fi numerulu partidei din 48 într'unu cercu electoralu, ea totuși să puna unu contracandidatu și punctu 5, care recomanda, că nu numai pentru alegeri, ci și pentru actiunea mai departe, să se organizeze acolo, unde nu esiste înca o atare partidă, să se infintieze cluburi de lectură și petreceri și acestea să si ia directivă de la deputatii actuali ai partidei s'au dela comitetulu ce-lu voru constitui aceti'a, — se primesc fără de a fi combătute și în legatura cu acestea și propunerea lui Irányi, că este iertatu acelor membri ai partidei din 48 din Budapest'a, dela cari se cere consiliu, să conchiame după impregiurări o conferință.

Ed. Cristinovich amintesce, că dintre 43 deputati, cari s'au alesu sub flamur'a din 1848, numai 10 au ramas sinceri programei lor, deci propune, să se voteze acestor'a alipire și încredere nestramutabilă, ceea ce se și primesc cu aplause sgomotose.

Terminandu-se obiectele puse la ordinea zilei, presedintele Irányi închide conferința mulțimindu în numele partidei acelor membri, cari s'au infatisiatu la conferință din departare, și rogandu-i să asigureze și pre colegii absenti, că partid'a se va tîené totu deun'a stensu de principiele sele nestramutavere. În urma presedintele invita pre membrii de fatia să participe după amedi la desvelirea monumentulu lui Böszörményi, iera baronulu Baldácsyi îi invita la unu banchetu. Cu aceste membri se despartira la 12 ore, după ce se cetise mai înainte unu telegramu, prin care clubulu partidei independentiei din Orosháza și esprime pietatea către memori'a lui Böszörményi.

La banchetulu în „palatinu“ au participatu 40 membri și la desvelirea monumentulu pre la 5 ore toti

membri prezenti ai partidei din localitățile clubului. Membrii mersera către cîntirimu purtându înainte unu standardu naționalu și între sunetele marsului lui Racoti. La momentul defunctului, Conducătorulu partidei, Irányi, țienă o cuvîntare nimerită.

Cu acestea se termină conferința partidei radicale statorindu-si conduită la alegerile dietale ce au să urmeze cătu de curendu.

Camerile Romaniei suntu convocate in sesiune extraordinaria pre 31/19 Maiu a. c.

Mai multe sciri ce se respandescu prin foile publice suntu de acord, ca cancelariulu rusescu, princ. Gorceakoff, de vro căte-va septamăni corespunde prin epistole intime cu celebrulu barbatu de statu francesu Thiers. Scirea acestă este concomitată de altă, ca adeca Imperatulu Rusiei Alessandro doresce a se întâlni cu expresidentulu Franciei. Subjetulu corespondintiei este gravamenulu cancelariului rusescu asupr'a directiunei ultramontane ce predominesce cercurile de influință din Franci'a. Ori-cine pôte să veda, ca aici vorbește indirectu principele Bismark cu maresialulu Mac Mahon. Cancelariulu Germaniei, care de curendu avu conflictulu internatinalu cu Belgiulu, se folosesce de acestu medilocu indirectu din motivulu, că sa nu iriteze mai tare spiritele, cari si asiă suntu destulu de agitate prin alarmele publicistice germane din tempulu din urma, si sa nu apara în ochii opiniunei publice de unu inamicu alu păcei.

Thiers, in analisă acestoru planșori aduse de Gorceakoff, raspunde, ca este adeveratu, ca influința ultramontanilor precumpanesce în cercurile mai normative din Franci'a; densulu insusi a cadiutu vîptima la 24 Maiu 1874 intrigeloru ultramontane, la cari au participatu dealtmintrenea si ambasadorulu Germaniei, contele Arnim, dupa cum s'a constatat si prin procesulu intentatu acestui'a de cancelariulu germanu; Thiers 'si esprima speranți'a, ca viitorea adunare națională va consolidă formă actuale de statu, republică conservativa, care cu tôte conspiratiunile monarchistiloru dela 24 Maiu a isbutitu si in adunarea de acum. Betranulu barbatu de statu sustiene si acum că si mai înainte, ca republică conservativa este

unică forma de statu, care garantăza viitoriulu Franciei si pacea europeană. Totu ce e nou în acestă corespondință, este impregiurarea momentuosa, ca expresiedintele francesu se bucura de o reputatiune rara si de unu renume meritatu la tôte curtile europene; celu mai frumosu triumfu acestă pentru celebrulu barbatu, care a eliberatu teritoriulu francesu de armat'a inimica a platitu tributulu si a sugrumatu anarchi'a provocata de comunisti, aducendu ordine in caosulu ce a urmatu dupa teribilă catastrofa. Poterile europene astēpta dela talentulu acestui diplomatu intieptu, ca va paraliză influința ultramontanilor in viitori'a adunare națională. Dealtmintrenea si Thiers sperēza, ca disolvandu se acestă adunare voru veni elemente mai solide si mai seriōse in legislatiunea țierei.

"Cromwell" este titlulu unei piese teatrale ce a fostu interdiză la teatrulu Châtelet din Parisu. Diarierele republicane facura mare sgomotu pentru acestă interdictiune, si in fine, dupa ce trecu prin censura — de ore-ce jun'a republica francesă se afla in sub stare de asediu — se autorisă representatiunea ei. Aru crede cine-va ca republicanii francesi au facutu unu obiectu de adoratiune din tirani'a lui Cromwell? Aru crede cine-va ca acesti operatori ai libertătiloru nelimitate sa faca demonstrațiuni entusiaste pentru memori'a dictatorului care a calcatu in piciorē tôte libertățile, care n'a permis natiei englese a avea representatiune natiunala decātu cum voia dictatorulu? Dă; republicanii, anarchistii punu lauri, aplauda freneticu o piesa sgomotosă in care se glorifica tirani'a. Cele ce spunem se voru vedea din urmatoriulu articulu ce reproducem dupa „le Constitutionnel“:

„Acum ca ordinea domnesce la teatrulu Châtelet, ne pare ca nu mai e nici unu inconvenientu de a vorbi de piesă sgomotosă, care are titlulu Cromwell. Vomu spune, cătu de multu desordinele ocașionate de acestă piesa ne-au intristatu. Pentru ce? Pentru ca revelau in modu cinicu ignoranță generală. Ni se reproșiaza noue francesiloru ca nu cunoscem nimică din geografia; dara scimu ore mai bine istori'a? Eata nisce omeni cum se cade, cetățeni si patrioti de aur cari aplaudandu pre Cromwell 'si inchipu-

iescu a-si marturisi credința loru republicană. Dara, suflete bune, între Cromwell si republica esista aceleasi legaturi că între famili'a Kinck si Troppmann. Cromwell a sugrumatu si ingropatu republică. Dăca bravo ale vōstre esprima dorința de a se nasce unu omu care sa faca ce a facutu Cromwell, care sa se pōrte către republică francesă din 25 Februaru in același modu, cum Cromwell s'a purtat către republică englesă din 1649, spuneti-o; acestu omu se va gasi fi-ti siguri.

„Negresitu, cuvintele ne impingu. Thucidide a observatu acestă acum două-dieci si trei de secole. Cromwell e republicanu; multimea republicană se va apucă de Cromwell. Ea va strigă: traiēscă Cromwell, sariti pre regalisti! Dara nenorocitul rege Carolu I n'a tentatu nici odata contră libertătiloru publice nici a suț a parte din ce a indrasnitu sa faca Cromwell nepedepsitu si fără rusine. Cromwell inse are etichetă republicană, asiă dara la Châtelet Cromwell pentru totu-dēun'a.

„Acestea suntu simptome demne de plansu si cari demonstra o intensitate estrema de debilitate intelectuală. In momentul cādu Franci'a, dupa espressionea ducelui d'Audiffret Pasquier, caută si urmaresce guvernulu țierei prin țiera, unu publicu francesu aclamēza personagiulu lui Cromwell! Nu-ti vine a crede ce vedi cu ochii si audi cu urechile. Li se ierta loru, pentru ca nu sciu ce facu; inse gresiēl'a loru remane mare decātu nu sciu.

„A! selfguvernamentulu, cum 'lu practică? Admitea o camera cu conditiunea ca la fia-care din cererile sele sa raspunda: dă. Dăca se amestecă si vre-unu nu, cameră eră concediata, si inca in ce modu!

„Elu stetea acolo, la pōrta, asistandu la defileu. Representanții republicanei Englitere avēu sa trēca pre lānga densulu, sa trēca sub foculu privirei si alu sarcasmelor sele. Li interpelă si injurā pre nume. Li apucă cu o mână imperiōsă si-i dedea sub padă gardei. Nu le iertă nici opozițiunea loru civică, nici nebuniile loru private. Li esortă cu injurii complecse; si pre acele tempuri eră unu spectaculu cam pitorescu disolverea unei adunări, facuta de acelu care disolvă, operandu-o elu singuru. S'a reproșiatu lui Bonaparte 18 Brumariu alu seu;

dara viēti'a lui Cromwell n'a fostu decātu unu 18 Brumaru prelungitu si permanentu.

„Proba ca totulu se uita, este ca si acestea s'au uitatu, si ca Cromwell e îndummedieitu la Châtelet de omeni cari se credu republicani. Si cu tôte acestea noi burgesi, cari suntemu într'unu gradu mai micu republicani, urimu pre acestu omu, aplaudatu la Châtelet. Nici odata n'a existatu unu scamotatoru si confiscatoru de republică cu o inimă mai aspră, mai crudă, mai insolentă, mai neîncredietore. Unulu singuru pōte fi esceptatu, faimosulu Franci'a; acestă dedea audientie încungiuratu de patru soldati, cari cu puscile incarcate, le țienea indreptate asupr'a omeniloru admisi la sedinti'a cetățenului presidentu.

„Cromwell! Densulu aru fi toleratu ingropaciunile civile astadi atātu dela moda! Elu ceti bibli'a si evangeli'a pre tôte carările. Eră predicatoru si bigotu. Gură i eră plină numai de cuvinte sante. Si iēta unu erou, căruia, in numele revolutiunei, i s'aru radică altare!

„Nerōda democratia francesă, decātu cauti inca a mai adoră asemeni fetisi, căta distanția te separa de tempulu, cādu vei fi dēmna a te ingrigi singura de tine.

„Este cam singularu, ca diarele republicane specialiste n'au protestatu, chiaru din primă di, contră insciantiei sēu temerarității aplaudeloru provocatōrie adresate personagiului lui Cromwell. Ei au privitu afacerea numai din partea ei cea mică. S'a aretat animatiune pentru cestiunea suspendarei, care eră de ordinu curatu administrativu. Nu s'a intrebatu, decātu eră lucru gravu si considerabilu că unu publicu francesu sa aclame pre Cromwell.

„Si cu tôte acestea numenile proprii au semnificatiunea si destinulu loru. Trei nume proprii formulēza desnodamentulu posibilu alu ori-cărei revolutiuni trecute, presente, si viitōrie: Cromwell, Monk, Washington. Care din aceste solutiuni se preferă? Nu scimu; dara aplausele dela Châtelet aru dă sa se crēda ca e Cromwell. Este adeveratu ca până acum nu s'a pusu in drama nici Monk, nici Washington. S'aru putea cercă si acestă. S'aru face astfelu prin parterurile si galeriile nōstre unu felu de auscultatiune a intimei nōstre vointie politice. Trei drame avendu de subiectu

FCISIORA.

Armat'a rusēscă.

Oficierii sei. — Scōlele sele. — Manufacturele sele. — Arsenalul sele. — Disciplin'a sea. — Jurisdicțiunea sea. — Institutiunile sele de binefacere.

(Urmare si fine.)

Scōlele pentru ingrigitori, cari dupa ce au siediutu trei ani in usine, trebuie sa lucrede apoi in cursu de trei ani într'unu atelieru, suntu dependinte de manufacturele de arme din Jul'a si din Isiewks.

Disciplin'a armatei rusesci a suferitu schimbări importante in anii acesti din urma. Curtile martiale au fostu cu totulu reformate, si s'au introdusu gradatu nice forme nouē de procedura judiciaria. Fia-care regimentu, fia-care batalionu are acum tribunalulu seu propriu, si fia-care districtu are o curte de apelu. La casuri extraordinarie, curtile martiale se instituescu. In tempu de resbelu, indata ce trupele au trecut fruntari'a, curtea martială inlocuesce tôte celelalte jurisdicțiuni; decātu este urgentia, comandantulu unui corpu si comandantulu unei fortaretie impresurate au puterea sa traduca pre acusatii inaintea unei curti martiale.

Pedepsele corporale, aplicate alta data in armat'a rusēscă pentru tôte delictelē disciplinare, au încetatu de

a mai fi in vigore dela 1863 încōce, de cādu au fostu inlocuite prin aresturi. Delicentulu pōte sa fia trimisu într'o compania de corectiune pentru unu tempu care variaza dela unu anu până la siēse, sēu sa fia incarceratu într'o inchisōre militaria pentru unu tempu care variaza dela o luna până la siēse, sēu sa fia indatoratu sa faca penitētia într'o biserică, fără a încetă pentru acestă sa-si indeplinēscă datoriele sele militare ordinare. Ofensele de unu caracteru mai gravu contră disciplinei suntu urmate de degradare sēu de isgonirea din servitiulu militariu: si atentatele criminale, judecate de curtile martiale, suntu passibile de pedēps'a de mōrte (împuscare, spendiurare) si de esilu in Siberi'a, insōcite de muncă silnică la mine, variādu dela patru până la două-dieci de ani, decātu nu suntu pre viētiă.

Siēse-spre-diece companii de corectiune militaria suntu atasiate la armat'a rusēscă. Ele formēza in totalu unu efectivu de aprōpe 7000 omeni, si fia-care grupa de 25 omeni este comandata de unu oficiaru de gradulu inferioru. Fia-care compania dispune de o fortia specială insarcinata sa-i supravegheze prisionerii, cari suntu pusi mai întâiu in sală de proba si si in celule pre tempulu ôreloru de recreatiune. Mai tardiu, ei trecu in clasă celoru reformati, unde lucrulu

se face in tacere si durēza dela 7 până la 12 ore pe di. Tacerea este de regula prin inchisorile militare; cei arestatu si indeplinescu sarcinele lor pre celule separate. Fiindu ca nouele arangiamente judiciaria pentru armat'a rusēscă n'au fostu introduse inca prin tôte districtele militare ale imperiului, numerulu crimeloru si alu delicteloru nu pōte sa fia fipsatu într'unu modu positivu. Ele paru inse a fi in terminu de mijlocu de 611 la 1000 oficieru, si de 171 la 1000 soldati. Printre acesti din urma condamnatu cei cari nu sciu carte suntu, in proportiune, de trei ori mai multi că cei care sciu sa scrie si sa cetēscă.

Armat'a rusēscă are unu comitetu insarcinatu sa ingrigēscă de interesele celoru raniti. Acestu comitetu ocupa si sa procure functiuni convenabile soldatiloru celoru raniti cari au fostu liberati, sa ficeze cifră pensiuniloru sēu donatiuniloru pecuniare care le suntu alocate, sa le asiedie copiii prin scōle, si in fine sa transporte pre invalidi prin spitălurile militare, dintre care unulu singuru pōte sa incapa 5,000 de soldati. Cei raniti suntu impartiti in trei categorii; acei'a cari apartienu la cele două dintăiu se bucura de o pensiune pre viētiă mai mică sēu mai mare, pre cādu acei'a cari suntu clasati in cea de a treia primescu o simplă donatiune. Suntu spitale la Isiekmsk si la Ismailow

pentru soldatii in versta sēu estropiatu; cele dintăiu potu sa primēscă 16 oficieru si 400 de soldati, si ceilalti 20 oficieru si 400 de soldati.

Fia-care oficiaru din armat'a rusēscă este datoriu sa lase 6% din lēf'a sea la unu fundu specialu care are de scopu sa-i marēscă pensiunea ce primesce, proportionalu cu gradulu seu, cādu se retrage din servitiulu militariu. Cele trei manufacturi de iarba de pusica suntu atasiate la departamentulu artileriei; aci se lucreza numai dela Aprilu până la Novembre, din cauza ca iērn'a aru trebui sa fia incaldite: ele produc pre fia-care anu 120,000 de pudi (apōre 2000 de tone) de iarba de pusica. La St. Petersburg este o manufactura de cartusie, care pōte sa dea jumetate de milionu de cartusie pre di, si mai multe manufacturi de capsule. Printre manufacturile de arme de calibru micu, acea din Jul'a fabricadia 50,000 de pusci pre anu; decātu aru fi trebuintia aru putea sa fabriceze 25,000 mai multu. Pre lānga diferitele arsenale din districte, mai suntu arsenalele de primă ordine dia St. Petersburg, din Bryo si Kiew, si mai multe usine dādu unu materialu pentru servitiulu artileriei pretiuitu la unu mil. onu si jumetate de ruble pre anu.

„Tr. Carp.“

„l'Univers“

pre Cromwell, Monk, Washington aru ecuivală cu unu plebiscitu. Amu primí bucuros acestu modu de judecata, déca se voru reservá locuri si pentru frati nostri rurali. „Pr.“

Observări de pre galeria sinodale.

(Urmare.)

Siedintia a VII (in 27 Aprile) se incepe cu unu actu frumosu. Deputatu *Strevoiu* propune escrierea unui premiu pentru cea mai buna biografia a Marelui Andrei. Este o dorintia nobila a avé totu-déun'a ce-va mai bunu si de aceea si noi credemu, ca déca s'a pututu serie déjà o biografia buna, indata dupa mórtea Marelui Andrei (intielegemu cea de Par. Archimandritu Nicolau Popéa) se va puté scrie un'a si mai buna, ba cea mai buna si cu deosebire de ace-l'a, carele a fostu mai dóue decenie mân'a drépta a repausatului si carele cunósce mai deaprópe tóta activitatea barbatului, pentru a cárei biografia s'a scrisu concursulu si premiulu si care in fine a scrisu si pre cea buna. Acest'a este o dorintia pre care ne va iertá publiculu sa o intretiesemu aici intre observările nostre dela sinodu.

Dupa acést'a urméza numai decâtu o interpelatiune din partea dep. *Preá* in privintia unei corespundintie din Sabiu la „Federatiune“ despre seminariulu nostru. Interpelatiunea acést'a ne-a transpusu numai decâtu in o situatiune neplacuta si plina de indignatiune. In Sabiu sa se afle ómeni, cari sa arunce asiá de cu usiurintia pét'a cea mai négra asupr'a unui institutu, din care are sa resara ródele cari suntu chiamate de a latá moralitatea in archidieces'a intréga. S'aru vedé ca directiunea institutului se afla in mâni neabile pentru chiamarea cea inalta a institutului si déca va mai fi adeveratu si ceea ce se dice, ca insusi directorulu consimte cu cele din corespundintia, atunci nu putemu dice alta, de cátu ca aici séu avemu de a face cu necapacitate, séu cu rea vointia de a compromite o institutiune, de carea trebuie sa se intereseze ori ce archidiecesanu cá de lumin'a ochiloru. Pána un'a alta noi ne magulimu cu credintia ca rezultatulu cercetárilor voru esí si in favórea institutului si in a directiunei si tóte cáte s'au scrisu si disu suntu numai nisce mistificatiuni esíte din unu zelu pré pripitu, dara nici decum din rea vointia.

Amu facutu digresiunea acést'a, trecându dela observări la reflexiuni, pentru cá sa se véda, ca si publiculu urmaresce cu interesu tóte cáte se intempla in sinulu bisericei nóstre si ca si elu e jalusu de binele comunu si in specialu de institutele de crescere, cari la noi au sa inlocuiesca instructiunea superióra.

Deci trecemu si noi cu sinodulu la ordinea dilei, la continuarea raportului comisiunei scolastice.

Cea mai neplacuta situatiune pentru ref. cons. scol. va fi fostu, cu tóte cele premerse, cându comisiunea scolastica vení cu propunerea: sa se imparta referat'a scolastica intre patru asesori. Cetitoriulu se va mirá de acést'a, cáci ori-cui i pare bine cându i se usiuréza sarcinile; inse aici e normativu salariulu. Déca nu erá cu impartirea referatei impreunata si impartirea salariulu, atunci dlu ref. cons. scol. nu se superá de locu, pentru ca se vede, ca déca a pututu trage salariulu intregu pre anulu trecut, fára de a-i face vre-o superare lucru, nu se superá nici acum cându ex offo si inca prin conclusu sinodale se usiurá in trei párti de sarcin'a cea molestúsa. (Audimu ca iéra si-a datu ferie dlu consiliariu alu scóleloru). O stea datatória de sperantia i puse ref. scol. totu comisiunea sinodale scol. printre nuorii furtunei reversate asupr'a ref. consist., stéu'a care in limb'a

diplomatica se chiama „status quo“, cá a dóu'a parere a comisiunei.

Lupt'a intre aceste dóue propuneri duréza multisioru. Ratiunamentulu se vede, dupa parerea nóstra, pre partea acelu, ce erau pre lángha impartirea referatei si a salariulu. Referat'a scolastica are preste anu vre-o 1200 numeri, dintre cari mai 900 se iau simplu spre sciintia, 250 suntu corespundintie si multu 50 suntu de acele, cari ceru bataia de capu si pre cari dlu ref. scol. le imparte totu-déun'a la comisiuni ad hoc, de buna séma, cá sa se curatie de ele. Patru barbati cunoscatori de afaceri scolastice, potu pré usioru impartí lucru acest'a intre sine pre lángha cáte o remuneratiune a osteneleloru, fára de a mai molestá comisiuni si fára de a remané in restantia, incátu sa se refereze actele de sine. Mesur'a acést'a mai avé pentru sine si acelu spriginu, ca erá numai pre unu anu, va se dica, o proba, si la anulu, sinodulu, mai bogatu cu o esperientia, se sciea orientá mai bine. In mediloculu luptei arunca dep. *Macelariu* o propunere mai interesanta. Adeca: pre lángha referentulu presentu sa se mai adauge unulu cu salariu de 1200 fl. si asiá sa fia doi cu cáte 1200 fl. afara de chieituiéla de drumuri, si apoi, aici vine partea practica a cestiunei, cá sa fia si cine sa lucre: sa se mai dea din senatulu consistoriulu bisericescu unu referentu, se intielege de cei salarisati. Pentru ce nu propunea cine-va cassarea postulu de referentu scol. cu totulu si concredea referat'a presidiulu cá s'o imparta cum va aflá de bine, dara nu se lege sinodulu mânile presidiulu, amestecandu-se in administratiune si apoi la finea anulu, totu elu, carele a legatu cu unu anu inainte mânile presidiulu, pre creatiunea lui aflandu-o necorespondietórie sa o faca scapata, iéra pre presidiu sa-lu faca responsabilu.

Dupa multe dispute, in susu si in josu, sinodulu respinge propunerea lui *Macelariu* si primesce cu majoritate de unu votu statu quo si cu acést'a a cadiutu pét'r'a de móra de pre peptulu refer. consist. scolasticu.

Continuarea siedintiei dupa amédi a provocatu resimtieminte mai cu séma in auditoriu, resimtieminte triste si reamintitórie de tempurile, cându in archidieces'a nóstra grassá nepotismulu, cându archidieces'a nóstra erá data asiá dicendu, in arenda spre a o esplotá o familia cu tóte apertinentiele ei. Cátu de greu i va fi cadiutu, cáte dureri va fi trebuitu sa innadusiésca in peptulu ei, coteri'a nepotistica sub repausatulu metropolitu, se vede din resbunarea dupa mórtea lui, asupr'a a totu ce a fostu aprópe cu spiritulu de elu si de alta parte prin tendintia de a-si verí némulu iérasí mai intáiu in centrulu archidiecesei si apoi de aci sa guverneze si sa domineze in tóte párti pána in parochi'a cea mai departata.*) Tendintia acést'a a putut'o observá cine-va mai putienu la ocaziunea desbateriloru din cestiune decâtu mai tardiu. Erá vorba de propunerea comisiunei pentru inmultirea óreloru profesoriloru, din cauza ca óre-cine voia sa inmultiesca personalulu profes. Comisiunea sinod. a pfiatu ca profesorii au óre relativu pré putienu si face din partesi propunerea cá sa se inmultiesca. Dep. *Hanni'a* propune sa se inmultiesca nu órele, dara salariéle, inca cu unulu. *Macelariu* propune votarea unui creditu extraordinariu pentru crearea unui postu de profesoru pentru sciintiele naturale si a unui pentru medicina *pastorale* (!?).

*) Statutulu organicu, a ingrigitu in cátu s'a potutu cá sa se evite acumularea neamuriloru in oficie, inse cându va cine-va, din interese particulare si private sa paraliseze o lege, o paraliseza; déca n'aru fi exemplele odióse, amu puté servi publiculu cu unele in modulu celu mai pipaitu.

Popescu arata necesitatea inmultirei personalulu pentruca profesorii suntu pré ingreunati (mai alesu cari suntu si protopresbiteri, li e sila si de oficiulu protopresbiterale si de celu profesoralu si bisericescu.) Dr. *Mesio'a*, *Gactanu*, Dr. *Borci'a* si *Boiu*, toti apera propunerea comisiunei. *Piso* inca o spriginesce pre cea din urma, inse fatia cu emolumentele cele desproporcionate intre profesorii, cari de o parte au salarie mai bune si au tóte beneficiile protopresbiteriloru si intre profesorii, cari póta sarcin'a profesoralu, póte in mesura mai mare, si nu se bucura de alte emolumente, decâtu de lefle cele mai mici, adauge, ca pentru prof. Dr. *Puscariu*, *Candrea* si *Comsi'a* sa se mai adauge la salariu cáte 200 fl. ceea ce se si primesce.

Trecuse sinodulu preste aceste si preste alte afaceri la propunerea comisiunei si siedintia erá sa se termine, dara eata ca sosesc Dr. *Petco* in siedintia si face propunerea sistemisárei unei profesuri de medicina *pastorale* pre lángha o remuneratiune de 500 fl. Si se aflara ómeni, cari cu tóte ca cestiunea se resolvisse déjà, o resuscita de nou inse fára succesu, cáci a cadiutu. Aici trebuie sa observámu ca tendintia despre care se facú vorba mai susu se infatisia pré aperte, adeca pré pre fatia. Si impregiurarea, ca numai totu unii si acei'asi sprigineau si acum, dupa incheierea desbateri si dupa aducerea concluseroru, propunerea venita asiá dicendu *pre feréstra* in sinodu, da de golu, ca aici e mai multu decâtu unu interesu nematerialu. (Va urmá.)

Articululu de lege XXXV. din an. 1874

(Urmare.)

Despre notarii publici regesci.

§ 208. Tacs'a notariala in casulu §-lui 22 compete suplintelui esmisu.

Suplintele nu póte estradá hartiéle mentionate in §. 203 fára invoirea notariulu substituitu, respectivu a urmatoriloru lui pána cându nu s'au platitu tacs'a si spesele, ce aru fi in restantia; la din contra cei indreptatiti potu pretinde dela densulu rebo-nificarea tacseloru restante.

§ 209. In casulu §-lui 25 tacséle notariulu publicu suntu a se transpune la cas'a statului. Judelui cercualu nu compete alt'a, decâtu numai spesele de caletoria si diurnele corespundietórie normativelor ce suntu in vigóre pentru judecatori.

§ 210. Ministrulu de justitia este datoriu dupa 3 ani dela intrarea in viétia a legi presinte, a subterne camerei legislative unu proiectu de lege despre regularea tacseloru notariale.

Si pána atunci se imputernicesce ca se normeze provisoriu tacséle.

CAPU XIX.

Dispusetiuni transitórie.

§ 211. Dela intrarea in viétia a legi presinte 3 ani de dile se concede, ca:

a) statiunile notariale sa se suplinéscá numai in parte;

b) de notari publici ori suplenti sa se numéscá si de acei'a, cari nu potu dovedi pracs'a notariale de 2 ani prescisa in § 2

§ 212. Pána la constituirea cameriloru notariale ministrulu de justitia, dupa ascultarea tribunaleloru respective stabilescé numerulu si cerculu notariloru publici, de asemenea cercurile si resiedintiele camerelor. Densulu publica si concursele. Primirea recurseloru opiniunea asupr'a lor, precum si censurarea cautiunei se tiene de competintia acelu tribunalu reg. pre a cáruí teritoriu se afla statiunea notariala, ce este a se suplini.

Adunarea constituanta o conchiama si o deschide presedintele acelu tribunalu reg. in a cáruí resiedintia are sa se infiintieze camer'a notariala. Conducerea siedintiei deschise o predá, celui mai betranu spre a presidia.

§ 213. Notarii cambiali de pána acum'a remanu si mai departe in activitate; altii inse nu se mai potu numi. Competintia si ac-

tivitatea notariloru publici, cari in fapta functionéza, — afara de orasiulu si districtulu Fiume — incéta la intrarea in viétia a legi presinte.

§ 214. Locurile credibile (loca credibilia) potu estradá si in viitoriu espeditiuni autentice despre documentele pastrate, inse nu mai suntu indreptatite a estradá si a pastrá de nou documente autentice.

Acolo unde nu esiste notariu publicu, in privintia agendelor notariale se aplica § 25 din acést'a lege.

§ 215. Legea presinte intra in viétia cu 1 Augustu 1875 si executarea ei se conrede ministrulu de justitia.

Normativulu tacseloru notariale.

Competintiele notariulu publicu in genere.

§ 1. Competintiele notariulu publicu in intielesulu §-lui 198 art. de lege XXXV an 1874 suntu urmatórele!

tacs'a pentru lucru

„ „ scrisu

„ „ indreptare si spese de caletoria, in urma:

tacséle si spesele ce competu notariulu publicu cá esmisu judecatorescu.

I. Tacs'a pentru lucru.

§ 2. Tacs'a notariulu publicu pentru lucru se stabilescé ori dupa scala amesurata pretiulu objectelor, ori in sum'a anumita dupa calitatea objectelor, ori dupa tempulu petrecutu cu lucrarea.

1. Tacs'a dupa scala (progresiva.)

§ 3. La investirea averei, la impartire, la contracte de munca (lucrare) de arenda, de usufructu, de rente, de asociare, ori de donatiune, precum in genere la tóte contractele bilaterale si pentru casu de mórte tacs'a de lucru — incátu pretiulu objectului este ficsatu in cifre, séu se póte stabili din alte date — se socotesce dupa scal'a urmatoria:

	pána la 200 fl.	1 fl.
preste 200 fl.	„ „ 500 „	2 „
„ 500 „	„ „ 1000 „	3 „
„ 1000 „	„ „ 2000 „	4 „
„ 2000 „	„ „ 5000 „	5 „

dupa fia care mia de floreni inceputa preste 5000 fl. afara de tacs'a de 5 fl. mai compete inca cáte 50 cr sum'a tacséi inse nu póte trece preste 500 fl.

Esceptiunile de la acést'a socotéla dupa scala suntu determinate in §§. urmatori.

§ 4. La obligatiuni si alte dechiaratiuni de datorita, de si aru fi prevedute cu licentia de estabulare; — la cessiuni, de si aceste contienu recunóscerea datoriei din partea datorasiulu; mai departe la cesiuni de prioritate; la impacatiuni despre atare suma de bani; la dechiaratiuni ce contienu obligamentu de impemnorare (zalogire), de chiezia si de cautiune; la litero fundatiunale; la dechiaratiuni de assignare, si la tóta dechiaratiunea unilateralu a vointiei, déca acést'a nu se socotesce dupa alta positiune a tacsatoriulu presinte, — tacs'a se platesce:

	pána la 300 fl.	1 fl.
preste 300 fl.	„ „ 800 „	2 „
„ 800 „	„ „ 2000 „	3 „
„ 2000 „	„ „ 5000 „	4 „

la sumele, ce trecu preste 5000 fl. afara de tacs'a de 4 fl. mai compete dela fia-care 1000 fl. inceputa 25 cr. sum'a tacséi inse nu póte fi mai mare de 50 fl.

§ 5. Pentru cuientantie simple, ori déca ele cuprindu in sine licentia de estabulare din cartea funduala compete numai jumetate din tacséle enumerate in § 4 acést'a inse nu póte fi mai putiena de 1 fl. nici mai multa de 20 fl.

§ 6. Déca unu documentu privatugat'a se provede, in intielesulu §. 81 art. XXXV din an. 1874 cu calitate de documentu notariulu: pentru acést'a compete numai jumetate din tacséle stabilite in §. 3, 4 si 5. Tacs'a inse nu póte fi mai putiena de 1 fl.

§ 7. Pentru protestarea hartieloru comerciale:

	pána la 200 fl.	1 fl.
de la 200 fl.	„ „ 1000 „	2 „
„ „ 1000 „	„ „ 4000 „	3 „
preste 4000 „	„ „	4 „

(Va urmá)

Sighisior'a 1 Maiu 1875 st. v.

Unu evenimentu scolasticu imbucurătoriu. Dle Redactoru! In 15 Aprile, a trei'a di a invierei Domnului amu asistatu la esaminarea elevilor si eleviloru scôlei nôstre conf. gr. or. cu dône clase si doi invetiatori din comun'a Danesiului.

Progresulu facutu de acesti invetiatori zelosi, si cu deosebire de invetiatoriulu primariu Ioane Banciu me deobliga a enară decursulu acestui esamenu mai pre largu, — cá despre o cestiune importanta, si un'a dintre cele mai necesarie la noi români, — pentru care ve rog a dá locu acestor siruri in pretiutulu diuariu „Tel. Rom.“ ce redigeti. —

La noué ore a. m. dupa finirea servitiului divinu intraramu unu publicu numerosu sub conducerea prea on. dnu protopresbiteru Zacharia Boiu in clas'a a dôi'a unde se afla invetiatoriulu primariu Ioane Banciu cu elevii sei, — dara privindu inainte in drépt'a in stâng'a, sal'a de invetiamentu érá surprindietória pentru toti, — căci aceea érá preste totu unu transparentu cu feliurite inscriptiuni acomodate si bine alese, tôte pregatite de amintitulu invetiatoriului. —

Cantandu-se „Imperate cerescu“ s'au purcesu la esaminare din tôte obiectele prescise si in ordinea cuvenita. —

Respunsurile date de elevi erau imbucurătorie, — nici o intrebare pusa din partea publicului n'au remasu neresolvata de elevi si inca in modu eminentu.

Acestu progresu eminentu facutu de invetiatoriulu prim. Ioane Banciu au storsu siefului, seu venarabilului seu protopresb. lacrimi de bucuria, — audiremu cu placere cuvintele parochului locale evang. ca dlu invetiatoriulu Banciu a seceratu multa lauda cu progresulu facutu, — ba ni-a intrecutu pre noi intru tôte, cu invetiamentulu, de si invetiatoriulu evang. érá presinte, — poporulu danesianu ascultorulu nu potea admirá din desultu paciinti'a invetiatoriului lor cu desvoltarea cea curenda a eleviloru.

La 12 ore finindu-se, se facu o pauza si se decise esaminarea eleviloru incepatori pre 2 ore d. m. care s'au finitu la 5 ore asemenea cu rezultatu imbucurătoriu. —

Cu enararea acestor adevăruri me incumetu cu anim'a mangaiata, cu dreptate a respicá cu deosebire invetiatoriulu prim. Ioanu Banciu, ca nu indiesertu ai ostenitu! nu inzadaru ai alergatu! n'ai ostenitu, cá cându nu ai scí pentru cine ostenesci! bucurate de fruptele ostenelelor iubite invetiatoriule, buna lupta ai luptatu, instruarea diliginta a filor natiunei ai pazitu; pentru cari poti fi de firma speranta ca autoritátile superiôre scolare voru fi totu-déun'a cu drépta consideratiune.

Alu prea onoratu d-vôstre devotatu

Demetriu V. Moldovanu
preotu gr. or. si invetiatoriulu
primariu in Sighisior'a. —

Romani'a.

Resultatulu alegeriloru din tóta tiér'a este acum pre deplinu cunoscutu, si acestu resultatu este in favôrea principiiloru de conservare, progresu si stabilitate, care singure potu garantá aplicarea legiloru, incuragiarea meritului, pacea, libertatea, desvoltarea creditului, industriei si comerçului in intru, precum si stim'a si increderea din partea Europei. Katiunea s'a pronuntiatu prin alegerea atâtoru barbati luminati, onorabili si iubitori de tiéra din partitulu liberalu-conservatoriu pentru aceste principie, cari au formatu si forméza programulu, calea cea drépta si cunoscuta, aplicata de guvernulu actualu cu succesu si in

folosulu tierei prin deslegarea pacifica a atâtoru problemelelele, prin organizarea financiarulu, a servitiiloru publice si a armatei, prin desvoltarea spiritului de asociatie pre terenulu economicu si radicarea creditului politicu si financiaru la o inaltime la care nu ajunsese nici odata. Natiunea a auditu in intruniri publice si prin diare totu ce s'a disu contr'a partitulu conservatoriu si guvernulu actualu; a auditu incriminările nefundate, temerile imaginare pentru viitoru, specularea opozantiloru cu cestiunea impositeloru, pre care inse ei nu promiteau de a le mai scadea sciindu-le necesare desvoltării si tariei statului; natiunea a auditu si cele lamurite in organele nôstre, in intrunirile si discutiunile publice si mai pre susu de tôte a apretuitu si a cumpanitu legile, faptele positive si progresulu realizatu sub guvernulu actualu, cu concursulu sinceru si pátrioticu alu fostei camere si senatului, fapte cari s'au discutat, s'au aretat prin mesagie si alte acte importante, si cari mai alesu s'au pipaitu in realitate de natiune care si-au datu veridictulu ei si le-a aprobatu prin alegerile actuale din tóta tiér'a.

Natiunea a respinsu cu energie si intielepciune necunoscutulu si chaosulu la care o impingea opoziti'a; a respinsu tôte intrigele si manoperile, tôte incriminările si insinuările false, tôte bocirile ipocrite si promisiunile desierte ale acelei tabere babiloniane a opozitiunei, compusa de individualitati cari alta data se sfasiau intre densele, de nisce amatori de deputatiune si de putere, fara program si partitu, uniti numai pentru alegeri si resturnare, dara incapabili de a se uni spre a construi si a pune ce-va mai bunu in locu. Proba e trecutulu acestor fosti ministri si prim-ministri; precum si declararea prin manifestulu Alegatorulu poreclitu liberu, ca nu forméza unu partid, nu au unu program si ca nu sciu prin urmare unde voru sa duca tiér'a pre povernisiulu resturnárilor si disolvárilor.

Natiunea, in suveranitatea si intielepciunea ei, s'a pusu mai pre susu de individualitati si pasiunile personale ale opozantiloru si a respinsu calea cea rea a necunoscutului si a deselor resturnári cari aducu numai confusiune in societate, neliniscea in intru si discreditulu in afara.

„Pr.“

Astadi in fine s'au terminatu alegerile generali pentru camer'a deputatiloru.

Resultatulu dupa câtu se vede completu este alu partidulu liberalu conservatoriu, unu micu numeru din partidulu asiá disu liberalu nationalu au avutu sians'a de a fi alesu.

Felicitámu pre noi alesii, cá in armonia cu tôte corpurile constituite sa conduca pre calea progresulu si a prosperárei interesele morale si materiale a Romaniei. „Cor.“

Guvernulu va face cunoscutu tierei si strainatátiei, ca alegerile sunt terminate; dejá a inceputu a se bucurá de triumfulu seu, imbiindu si pre devotatii sei a face acela'si lucru.

Tiér'a, spunu diarele guvernamentale, a datu victori'a partidulu conservatoriu, pentru ca numele esite din urne sunt in mare majoritate ale candidatiloru sei.

Ce voru respunde alegatorii toti, dela o margine a Romaniei pâna la alt'a, la aceste cinice cuvinte? séu, mai bine, mai e necesariu unu respunsu la asemenea sfruntatu neadeveru?

Afara de putiene colegie, unde energi'a cetatieniloru a fostu atâtu de puternica ca a nimicitu tôte ingerintie si ilegalitátile agentiloru administratiunei, câte colegie au pututu

intr'adeveru, votá si alege pre mandatorii lor pentru camer'a legiuitorie? In câte pâti a avutu altu cine-va cuventulu, cá sa proclame pre deputati decátu guvernulu, prin agentii si instrumentele sele de totu feliulu?

„Al. A.“

Dupa patru ani constitutionali tiér'a fú consultata din nou asupr'a vointiei sele, si ea vorbi, dupa câtu judecámu noi, in modu fôrte categoricu, ca: cu tempii de resturnári nu mai póte avé nimicu de comunu. — In consecintia adastámu cu incredere convocarea corpuriloru legiuitóre, ce dupa câtu suntemu informati, ni se pare a nu fi departe, cá astu-feliu sa putemu judecá mai de aprópe si la actiune insemnatulu numeru de deputati noi ce vedemu ca s'au alesu, si asupr'a câror'a nu putemu inca anticipá opiniunea nôstra, intru câtu pre terimulu vietiei publice ne lipsescu elementele spre a putea formá judecat'a si convictiunea nôstra. Nôuei camere inse nu-i lipsescu nici capacitátile de stat, căci are barbati cá dnii Cogalniceanu, Brateanu, D. Ghic'a etc. oratori cá d. Vernescu, si multi barbati cu bunu simtiu, ce echivaléza aprópe unei esperientie suficiente spre a nu espune tiér'a nici la nôue inovatiuni, nici la stagnatiuni sociale, cari restringendu activitatea natiunala, aru duce spiritulu publicu si institutiunile nôstre in afara de curentulu secolulu in care se misca celelalte natiuni culte. In aceste estreme avemu convingerea ca nóu'a representatiune natiunala nu va pasí nici odata. — Ea are prea destulu elementu sanatosu pentru a se lasá a fi trasa din lini'a de echilibru singur'a ce convine mecanismulu constitutionalu.

„V. C.“

Varietáti.

*** Mane 'si serbéza junimea gimnasiulu reg. ung. de stat de aici Maialulu in Dumbrav'a Sabiului.

*** S'a intardiatu trenulu de dimineti'alalta-ieri cu trei ore. Caus'a intardierei a fostu ca trenulu de poveri nr. 52 a esitu din sini intre Huedinu (B. Hunyad) si Ciuci'a. Se dice ca siese vagóne s'au sfermatu cu totul si doi conductoru sunt raniti greu. Nenorocirea a causat'o unu lucratoriu, carele contr'a ordiniloru ce a avutu a scosu o sina pentru de a indreptá alte neajunse si n'a potutu fi gat'a cu punerea ei la locu pre cându a sositu trenulu.

*** (Procesulu lui Arnim) care a facutu atát'a sensatiune in opiniunea publica se va pertractá in instanti'a a dôi'a, dupa impartasirile ce le face jurnalulu. „Post“, la 15 Iuliu a. c. —

*** Teatru ungurescu sub directiunea dlui Mezey da representatiuni in pavilonulu din gradin'a „Hermanu.“

*** Delil'a barbatescu. A trecutulu multu tempu de cându Delil'a a taiatu peralu lui Samsonu, si fap't'a ei n'a fostu resbunata pâna in diu'a de adí. Dara iata la Passau s'a gasitu unu omu care a facutu si acést'a nótea, pre cându soci'a lui dormea, elu i-a taiatu bucl'a si a vendut'o unui friseru si si-a cumpératu rachiulu spre a 'si udá gatlegiulu.

*** (Unu motivu pentru betia.) Inaintea unei judecatorii politiane din Londonu se infatisá de curendu unu irlandesu, care fu arestatu intr'o septamana de mai multe ori din caus'a betiei. Dregatoriulu intréba pre arestantu, care érá de jumetate beatu, ca ce motive are sa aduca pentru fap't'a sea. „Domnule, respunse irlandesulu, eu n'amu pututu trái cu betran'a mea nici cându in liniste.“ „Acést'a nu este scusa pentru betia“ dise judecatoriulu: „Domnule, dta ai dreptu, ca nu este scusa“, fu respunsulu „dara noi ne bateamucá pisic'a cu cânele la olalta.“

„Beutur'a face acestu traiu mai reu“ observa dregatoriulu. „Ai dreptu, dle,

dara ea mi-a rapitu tóta voi'a de a mai trái, m'a saracitu, pâna cându in septamân'a din urma. . .

„Ce a facutu in septamân'a din urma?“

„Au muritu dle.“

„Si de atunci n'ai mai beutu?“

„Ba dá, dle, căci eu nu poteamu suferi fericirea nici odata.“

„Cur. d. I.“

*** (Teatru român) Din piesele anunciate Joi, „Corón'a lui Stefanu celu mare“ a reesitu mai bine, publicu a fostu fôrte putienu. Adi se voru representá piesele: „Vladutiulu mamei“ si „Prandiu cu urechi fripte“.

Burs'a de Vien'a.

Din 9/21 Maiu 1875.

Metalicele 5%	70 40
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 70
Imprumutulu de stat din 1860	111 75
Actiuni de banca	964 —
Actiuni de creditu	231 50
London	111 25
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	82 —
„ „ „ Temisoreno	79 75
„ „ „ Ardelenesci	78 25
„ „ „ Croato-slayone	82 —
Argintu	102 35
Galbinu	5 28 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	8 89

Neincungiuratu de lipsa la economi'a de vite

Pravuri de Transilvani'a pentru cai si vite cornute.

Pregatite din celea mai aprobate medilóce de casa, corespundietérie relatiuniloru nôstre economice si pusetiunei tierei nôstre, cari alátu cá medilocu de cura, câtu si cá medilocu preservativu nu aru trebui sa lipsésca la nici unu economu adevératu.

Pentru cai:

Contr'a ciumei, sioreceiloru si altoru bóle periculóse, precum: caturhoe'a organeloru de respiratiune, catarhoe'a de stomachu, nemistuire, colica, tusa, marasma (Abmagerung) preste totu, contr'a celoru mai decidiétorie bóle; mai departe servescu pravurile acestea la calu spre crescerea frumósa si-lu sustienu sanatosu si infocat.

Pentru vite cornute:

Contr'a deosebiteloru aprinderi si alte bóle, precum: flatu lentia si colica, mai departe la vaci, déca dau lapte putienu si slabu, contr'a marasmei (Abmagerung), contr'a apetitulu perdatu si cu deosebire la vitele de ingrasiatu.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru oi.

Unu obiectu neaparatu de lipsa in economi'a rationale de oi, preparatu din cele mai aprobate si practice medilóce de casa, celu mai bunu medilocu de cura si preservativu contr'a bóleloru epidemice, cari domnescu mai adeseori, precum: Genuriu vermele de plamana (Lungenwurm), calbéza, clorose'a (Anaemie Bleichsucht), tusa, diarhoea, bubatu (versatu) mai departe restitue apetitulu perdutu si vindeca tôte bólele de stomachu si a organeloru din launtru s. a. m.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru rimatori.

Celu mai aprobatu medilocu de cura pentru rimatori. Curéza diarhoe'a, colic'a, branc'a, precum si feliuritele aprinderi. — E de mare folosu si pentru rimatorii de ingrasiatu fiindu ca face apetitu si totu-odata si ingrasia.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Deposituulu principálu de espiditiune la ALBERTU VACHSMANN, apotecariu in Borgo-Prundu. (Transilvani'a) mai departe in depositu: in Sidisióra la L. B. Misselbacher et fii, in Clusiu la Carolu Hutflesz, in Muresiu-Osiorheiu la Mat Bucher, si in Bistritia la G. M. Textorisu. (2—3)